

BASIC RIGHTS FESTIVAL 2018

Op 30 juni 2018 verzamelden ongeveer 100 personen zich in Utrecht om zich gezamenlijk te scholen in basisrechten voor ongedocumenteerden. Ongeveer 80 van de aanwezigen was ongedocumenteerd. Zij kwamen uit Utrecht, Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Leiden en Eindhoven.

Inhoud:

Key Note Speech Jane	2
Arbeid (Fairwork).....	3
Onderwijs (Foundation Academy).....	5
Gezondheid (Dokters van de Wereld)	6
Wonen (Noodopvang Utrecht).....	7
Talkshow (We Are Here).....	8
Vlogging (Vluchtelingen Vooruit)	10
Vakbond (IMWU).....	11
Verkoop (Amsterdam City Rights)	12
Protest (Jane).....	13
Sport (SVET).....	15

Key Note Speech Jane

Jane is een Oegandese, die al 9 jaar ongedocumenteerd in Nederland woont. Zij vertelt over haar inzet voor basisrechten, en stimuleert iedereen om mee te doen:

“Iedereen heeft basis-behoefte: behoefte aan een plek om te wonen, een plek om rustig te slapen. Behoefte aan kennis, training. Behoefte aan vrijheid, vrede en veiligheid. Toegang tot gezondheidszorg. Kleding.

Velen van ons leven in angst. Velen van ons leven met een gebroken hart.

Als we verder willen komen, moeten we bij onszelf beginnen. We hebben allemaal gaven, talenten. Je kunt meer dan je denkt. Denk niet dat je niets kunt – laat je licht schijnen! Gebruik je vaardigheden!

Iedere mens heeft andere mensen nodig. Zelfmedelijden is het slechtste medicijn.

Wees moedig en maak jezelf zichtbaar. Spreek je uit wanneer dat nodig is. Je bent het waard om er te zijn, je bent het waard om gebruik te mogen maken van de mogelijkheden van dit land.

Ik zal niet stoppen tot ik jullie allemaal zie lachen”

Arbeid (Fairwork)

Aanwezigen: ca. 10. Onder de aanwezigen waren oa vertegenwoordigers van FNV Domestic Workers, Amsterdam City Rights, INWU, Wereldhuis, adviesraad ASKV.

Fairwork is een organisatie die mensen ondersteunt die problemen hebben met hun werkgever. Fairwork doet dat door preventie activiteiten (workshops over arbeidsrechten), door signalering van gevallen van arbeidsuitbuiting, en door directe steun (bijvoorbeeld: je bent krijgt je loon niet uitbetaald, je wordt slecht behandeld op het werk, en je wil weten wat je rechten zijn en wat je kunt doen? Fairwork kan dit met je bespreken en samen een plan maken)

Villa Vrede is een open huis voor ongedocumenteerden. Activiteiten op het gebied van vrijwilligerswerk, empowerment, actief blijven. Ook lobby om dit breed te bewerkstelligen.
Labour rights and labour exploitation:

Fairwork geeft een korte toelichting over internationale mensenrechten, en de link met Decent work: work that respects fundamental human rights. Nederland heeft de UN Convenant over Decent work getekend en geratificeerd, en moet deze dus integreren in eigen nationale wetgeving. Dat is over het algemeen gebeurd. Ongedocumenteerden mogen niet werken, maar áls ze werken, dan hebben ze arbeidsrechten. Deze rechten worden met de deelnemers besproken:

- Recht op minimum loon

- Recht op betaald ziekteverlof en recht om naar een dokter te gaan

- Recht op pauzes en max werkweek van 45 uur

- 16 weken zwangerschapsverlof

- Recht op veilige werkomstandigheden

- Recht op veilige aangifte

Is dit bij de deelnemers bekend? Deels wel, deels niet.

Er zijn enkele vragen over veilige aangifte. Na aangifte kent de politie je en kunnen ze je oppakken. Fairwork geeft aan dat de politie niks mag doen met het feit dat je ongedocumenteerd bent, als adres kun je het adres van FW opgeven, risico op uitzetting bestaat altijd, maar wordt niet groter als je aangifte doet. Het is belangrijk is om samen met iemand te gaan, Fairwork kan dit evt samen doen. Recht op veilige aangifte is niet erg bekend.

Ander punt dat besproken is: je hebt deze rechten, maar in de praktijk krijg je ze niet. Het risico voor ongedocumenteerden is altijd dat de werkgever ze ontslaat als ze teveel eisen. Iemand anders geeft aan: schoonmakers voelen zich vaak ook loyaal t.o.v. hun werkgever, dus accepteren omstandigheden. Ook wordt n.a.v. een vraag besproken dat je altijd zelf de balans moet opmaken: je rechten opeisen, en ze evt. krijgen (zoals bv achterstallig loon), en het risico lopen om daarna ontslagen te worden. Je kunt met Fairwork bespreken wat je opties en kansen zijn.

Labour exploitation: is een vorm van mensenhandel. Het is internationaal en ook in Nederland verboden. Met deelnemers besproken of zij weten wat labour exploitation is, namelijk: slechte omstandigheden, slechte of geen betaling, én een vorm van dwang (geen mogelijkheid om te ontsnappen, evt door een schuld of bedreiging). Als je in Nederland een slachtoffer bent van labour exploitation, dan heb je recht op bescherming (een verblijfsvergunning, zorg, werkvergunning, evt. huisvesting). Om aan te tonen dat je een slachtoffer bent van L.E. zijn bewijzen nodig! (foto's, notities, etc.)

Dan van FNV plaform: vertelt over het werk van FNV voor Domestic Workers en benadrukt dat het belangrijk is om je aan te sluiten bij organisaties van je eigen culturele achtergrond/ netwerk.

Onderwijs (Foundation Academy)

Samuel Lee hield een inspirerende inleiding over de kracht die mensen in zich hebben maar die ze, zeker als ze zonder verblijfsvergunning leven, kwijt kunnen raken. Over hoe sterk het recht op onderwijs is, ook het recht op hoger onderwijs. Over hoe hij van de grond af de Foundation University organiseerde, vanuit z'n huis eerst. En vooral ook: hoe educatie over mensenrechten migranten inspireerde en zelfvertrouwen gaf: they started to dream again. Alumni van de (nu) Foundation Academy vervullen rollen als leiders in de beweging van ongedocumenteerde migranten.

Vervolgens is verteld over de campagne om onderwijs in bredere zin toegankelijk te maken voor mensen die boven 18 jaar daar wettelijk van afgesloten zijn.

De belangstelling bij de aanwezigen was groot. In drie groepen is vervolgens doorgepraat over hoe mensen hier mee verder zouden willen in de verschillende steden: Amsterdam, Utrecht en Leiden/Den Haag. De eerste contacten zijn gelegd.

Gezondheid (Dokters van de Wereld)

Bij deze workshop waren ca. 15 à 20 personen aanwezig

De onderwerpen die ter sprake kwamen waren:

- toegang tot huisarts, ziekenhuis, spoedeisende hulp, tandarts. Voor zorg uit het basispakket kan de arts een vergoeding krijgen van Het CAK. Het ziekenhuis moet wel een contract met Het CAK afsluiten.
- zorgverleners hebben geheimhoudingsplicht, dus er wordt niet geklikt over de aanwezigheid van iemand zonder vergunning

De zorg moet in principe betaald worden door de patiënt, maar als die niet kan betalen kan de arts declareren bij het CAK. Het is goed om steeds dezelfde arts te blijven zien, die kan een dossier opbouwen en daarmee beter helpen.

Vragen van de aanwezigen:

- kun je bij elk ziekenhuis terecht? Nee, alleen bij een gecontracteerd ziekenhuis. Tenzij voor spoedeisende zorg, of bevalling. Als het ziekenhuis een bijzondere specialisatie heeft, kan je daarheen verwezen worden door het gecontracteerde ziekenhuis.
- Waar is mondzorg beschikbaar? Mondzorg voor volwassenen zit niet in het basispakket, dus dit is niet toegankelijk. Volgens aanwezigen is er een tandarts in Amstelveen, die 25euro zou rekenen voor ongedocumenteerden.

Wonen (Noodopvang Utrecht)

Deze workshop was heel druk bezocht: zo'n 30 personen, veel uit Amsterdam.

Rana van den Burgh van de Noodopvang Utrecht vertelt over de recente ontwikkelingen met betrekking tot het recht op onderdak. Sinds de uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten in 2014, zijn er veel procedures gevoerd. De huidige stand van zaken is dat er individueel besloten moet worden als iemand om opvang vraagt. Zolang iemand meewerkt aan terugkeer, of als iemand te ziek is om te overzien wat een weigering betekent, bestaat er recht op opvang in de VBL in Ter Apel. In Amsterdam is eigen gemeentelijk beleid gemaakt in het Programma Vreemdelingen: daar kunnen mensen in Amsterdam zich op beroepen.

In het Regeerakkoord staat dat er acht Lokale Vreemdelingen Voorzieningen gemaakt worden, waar migranten zonder verblijfsvergunning geholpen worden om terug te keren. Voorlopig zal waarschijnlijk begonnen worden met vier pilots, uitgaande van de bestaande gemeentelijke voorzieningen in Utrecht, Rotterdam, Eindhoven, Groningen. In deze steden is vooral 24u opvang met zakgeld.

Vragen komen vooral van de mensen in Amsterdam. Daar bestaat nu vrijwel alleen nachtopvang zonder zakgeld, wat heel zwaar is. Mensen zijn uitgeput en wanhopig, en vragen om een oplossing. De nieuwe Amsterdamse gemeenteraad werkt nu aan een model met 24u opvang voor 500 personen. Het is nog niet duidelijk hoe dit er definitief uit gaat zien. De vraag is ook voor hoe lang mensen in de opvang mogen blijven.

Talkshow (We Are Here)

De workshop over talkshow met politici was voorbereid door Savannah Koolen & Ahmed Omar. Er deden ongeveer 15 deelnemers mee. We maakte gebruik van foto's en van een hand-out van een stappenplan hoe je zelf een talkshow met politici zou kunnen organiseren. De ervaring kwam van de twee eerdere talkshows die zijn georganiseerd in Amsterdam voor de landelijke verkiezingen van 2017 en voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2018.

We hebben het gehad over verschillende soorten gesprekken die je kunt voeren met politici. Sommige gesprekken voer je achter de schermen, soms heeft het een voordeel om een politicus te ondervragen met publiek erbij. Verschillende deelnemers vertelden over hun ervaringen van praten met politici. Veel mensen hadden verschillende pogingen gedaan in het verleden. Het grootste leerpunt van de talkshows in Amsterdam is dat er niet teveel verwacht moet worden tijdens de talkshow zelf. Het gesprek voeren is voldoende, en zorgen dat veel ongedocumenteerden zelf aan het woord komen. We merkte dat mensen moedeloos waren vanwege de verschillende pogingen, waar hoge verwachtingen waren maar eigenlijk niet werd geluisterd door politici. Toch waren mensen zichtbaar ge-enthousiasmeerd door de talkshows in Amsterdam en de uitkomsten. Volgende talkshow in Amsterdam is op 7 september, veel mensen uit het land gaan proberen hierbij aanwezig te zijn.

HANDOUT WORKSHOP TALKSHOW WITH POLITICIANS

Before the elections in 2017 & 2018 we organised talkshows with politicians. This is how we did it!

Week1: reading, set a date, find a location

Week2: send email to politicians

Week3: respond to emails. Make facebookevent.

Week4: spread flyers

Week5: prepare the talkshow, make questions etc

Week6: TALKSHOW!

STEP BY STEP

1. Follow the news and what politicians in your city says about undocumented. Find a reason to organise a talkshow. For Example: Elections, new plans on housing/shelter/discuss refugee issues. Read about the subject. And invite politicians that maybe are interesting. This can be local politicians but also national politicians.
2. Don't invite the politicians really on the right wings. It is a talkshow so you want to talk instead of creating arguments or explosion on stage. So important parties to talk to are: GroenLinks, PVDA, D66, SP, Bij1 and maybe some small local parties.
3. You can find emailaddresses of all politicians on the website of the municipality. It's easy to contact them by email. Ask supporters to help you with this.
4. Find a place where you can organise it. It can be anywhere. In a neighborhood center, in a bar, in a free space somewhere. Ask around for organisation who want to support. It's good to also arrange coffee/tea, water for the guests, and a microphone, and sound system.
5. Make a facebook event and flyers. Invite everyone!
6. Prepare your questions. Make different questions for every politician who is invited.
7. Ask some undocumented friends to share a story, an idea or a complaint on stage. You can ask politicians to respond.
8. Make a time schedule. 20 minutes - questions - 20 minutes stories and responding from politicians. 20 minutes questions from audience,
9. Make a livestream connection so people at home can easily see it. This is easy through Facebook.

10. Important lesson: don't expect anything to happen at that moment. Politicians will not promise new things, and will not immediately change their policy. It's a start of conversation and you can keep in contact with politicians.
11. Last but not least: Thank everyone who was involved and helped you!

Vlogging (Vluchtelingen Vooruit)

Bij deze workshop waren zo'n 25 mensen aanwezig.

Erik Bimule vertelde over de vlogs die hij maakt, en over zijn nieuwe mediaproject Vluchtelingen Vooruit. Hij heeft oa mensen op straat gevraagd te vertellen wat ze denken over vluchtelingen zonder verblijfsvergunning, en dat gefilmd. Die filmpjes verspreidt hij op facebook. Zie [hier](#). Doel van Erik's project is om het verhaal van de ongedocumenteerde zelf te laten horen. Te vaak praten anderen voor ons, zegt hij, en wij laten dat gebeuren. Maar we hebben een eigen mening en een eigen stem. Die moet meer gehoord worden.

Eén van de aanwezigen, domestic worker, vraagt zich af wat het risico is om zo zichtbaar te zijn. Word je dan niet op straat herkend en kan je niet verraden worden? Zij probeert juist zo onzichtbaar mogelijk te zijn. Het gesprek gaat verder over de risico's. De uitgeprocedeerde vluchtelingen van We Are Here hebben al veel ervaring met media en zichtbaarheid, sommigen waren al vaker in detentie en kunnen niet uitgezet worden. Dat is anders voor veel domestic workers: Filipino's en Indonesiers zijn makkelijker uitzetbaar dan uitgeprocedeerde vluchtelingen.

Het gesprek gaat daarna vooral over de vraag hoe je volgers kunt krijgen. Facebook van Vluchtelingen Vooruit heeft nu nog maar zo'n 100 volgers, dat is niet veel. Erik vraagt de aanwezigen om vriend te worden.

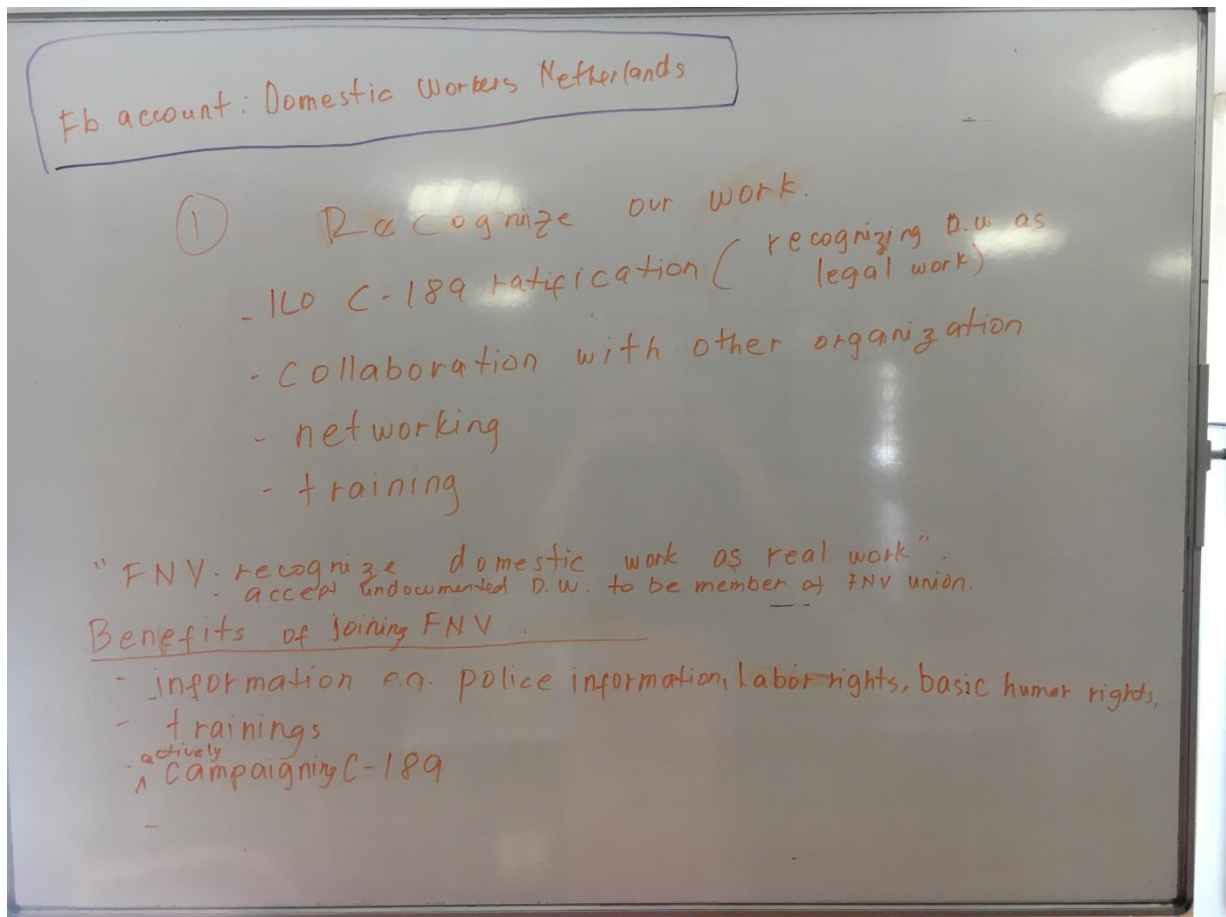

Vakbond (IMWU)

Faisol vertelde hoe Indonesische arbeidsmigranten zich tien jaar geleden zijn gaan organiseren. De Indonesian Migrant Workers Union (IMWU) werd opgericht waarvan veel leden ongedocumenteerd zijn. Met elkaar werken de verschillende afdelingen aan bevordering van (kennis van) rechten en ondersteunen ze elkaar. Door met andere organisaties samen te werken worden de mogelijkheden vergroot. Zo is de IMWU door een aantal leden vertegenwoordigd in de Migrant Domestic Workers Union binnen de FNV met als doelen: respect voor het werk en respect voor de werkers.

Een streven is dat Conventie 189 van de ILO door Nederland wordt geratificeerd. Het is niet makkelijk, er is al een lange weg gegaan.

Filippijnse collega's vullen aan: door zo te werken worden ze zichtbaar, in bijeenkomsten, in demonstraties. En hun stem wordt gehoord. Er ontstond een levendige discussie over verdere wensen, over samenwerking, over het belang van gelijkwaardigheid daarin.

Verkoop (Amsterdam City Rights)

De workshop over verkopen van je talenten en spullen: City Rights Market was voorbereid door Reza, Hidayat & Savannah Koolen. We maakten gebruik van foto's en van een hand-out met een stappenplan van het zelf organiseren van een markt. We gebruikten de ervaring van onze city rights market die we in het wereldhuis georganiseerd hebben in April 2018. De City Rights Market is een markt waar ongedocumenteerden tegelijk kunnen duidelijk maken wat hun rechten zijn, maar ook hun talenten laten zien en verkopen.

We hebben stap voor stap de hand-out doorgenomen. Duidelijk werd dat veel animo is voor City Rights Markets in andere steden. Deelnemers konden allemaal wel partners bedenken die konden ondersteunen in lokatie of organisatie of het werven van publiek voor de markt.

Op 15 september is de volgende City Rights Market in Amsterdam, veel mensen uit het land willen hier inspiratie komen opdoen. Er deden ongeveer 20 mensen mee aan de workshop, waarvan 5 personen bij organisaties in het land werkzaam zijn.

HANDOUT CITY RIGHTS MARKET

How to sell?

How to organise a market?

On Saturday 21st of April we organised a market. Amsterdam City Rights Market.

Plan Step by Step

Preparations:

- Find people with skills in your city. SKILLS: hairdressing, repairing bikes, sewing, tailoring, artist, programming, cooking.
- Organise a meeting and present your business to one and another
- Find a location and date to organise the market
- Make the flyer and facebookpage. Find somebody who can help you with this.
- Make businesscards for every business.
- Practice your a little 1 minute presentation of your business.
- Spread the event! Ask a lot of people to come to your market

On the day of the market

- Make a nice set up of the market. Make different departments.
- Create one moment for everyone to present his/her business in the microphone.
- Serve people coffee or tea

What do you need:

- A place to organise a market. You can work with a local organisation, Church or neighbourhoodcenter?
- A place to print flyers. Ask around if people can help!
- Businesscards. You can print them cheap online, it takes a week or so to print.

Protest (Jane)

Make Sensible Noise

Tijdens de workshop Protest gaven Jane en Annette een toelichting over verzet en protest in de bed-bad-brood nachtopvang van Amsterdam, over aangescherpte regels. Ze gaven uitleg hoe ze dit aanpakten.

November 2015. Jane was nog niet zo lang in Amsterdam, in de bed-bad-brood toen de regels aangescherpt werden. Mensen zouden dagelijks hun bagage moeten meenemen en zich iedere dag opnieuw moeten aanmelden voor een bed. Veel mensen hadden moeite met deze regel, maar waren te bang om er tegenin te gaan. Bij verschillende Amsterdamse hulporganisaties was er overleg, men was ongerust en ook in de bed-bad-brood werd het besproken, men wilde niet in deze regels meegaan. Jane nam hier binnen de bed-bad-brood in Buitenveldert een leidende rol in.

Jane's groep had overleg met Pim Fischer. Zijn advies was om de punten op papier te zetten en deze brief met de leiding van de bed-bad-brood te bespreken.

Hoe je deze bespreking kon organiseren kon op verschillende manieren; van vragen om een gesprek tot het afdwingen daarvan (in het uiterste geval). Omdat Jane's groep telkens niet gehoord werd – men wilde niet eens een gesprek - besloot men noodgedwongen tot de dwingende variant. Het werd een Sit-In. Mensen vertrokken niet om 9.00 u. Dus greep de leiding in, de politie werd gebeld. Met overmacht kwamen ze binnen. Men bleef nog zitten maar ze moesten wel vertrekken want anders zou er het risico zijn van arrestatie. Voor een ongedocumenteerde kan dat leiden tot detentie. Jane gaf de brief aan de agent, met het verzoek deze aan de leiding te geven. Jane omschreef het als een beschamende vertoning, de agent leek hetzelfde te voelen. Ze waren immers geen criminele. Het was een regelrechte teleurstelling dat er niet naar hen geluisterd werd. Ze werd zelfs voor langere tijd geschorst, samen met een andere vrouw, als zijnde de mede aanstichters van de opstand.

Jane vertelde dat ze uiteindelijk in Eindhoven terecht kon en dat ze nu in het azc verblijft. De andere vrouw vond geen stabiele opvang en is uiteindelijk dood aangetroffen in een park. Annette vertelde dat de regels uiteindelijk niet uitgevoerd werden en dat er uiteindelijk in Amsterdam een bredere lobby op gang kwam voor een betere bed-bad-brood, want nachtopvang was overduidelijk niet voldoende. Het heeft wat jaren geduurd maar nu lijkt het erop dat er 24-uurs opvang gaat komen.

Annette en Jane keken terug op deze actie uit 2015. Met de kennis van nu zouden ze eerder een back-up plan ontwikkelde hebben, of een Safe House willen voor mensen die op ingaan tegen regels en beleid, ter bescherming van mensen die opkomen voor anderen, zodat bij een schorsing er een veilige slaapplek is, zodat je verder kan gaan met actie voeren.

Andere onderwerpen: hoe bereik je je medestanders? Zorg ook dat je goed infiltreert in de omgeving voor je een actie uitvoert. Plan deze actie zorgvuldig. Gebruik thema's en begrippen in je communicatie die mensen begrijpen, zeker als je de media wil betrekken. Annette: niemand is tegen *basic human rights*.

Verdere aanbevelingen: hou goed contact met je ondersteuners buiten de plek waar je actie voert (in het beschreven geval de bed-bad-brood), geef de laatste ontwikkelingen door en werk onderling goed samen.

Na afloop was er discussie over acties van de Domestic Workers, Wij Zijn Hier en hoe samenwerken, *lobby to action*, kan bijdragen aan verbetering van de rechten van ongedocumenteerden.

[INFILTRATE] [BE PART OF SOCIETY] [HUMAN RIGHTS C
WORKSHOP BY JANE & ANNETTE → [HELP NL]

PROTEST / NOT ON THE STREET

GET
TO

BBB Walburg → JANE → NO PLACE NO MONEY → NO RIGHTS !

KNOW

CLOSING → DIGNIFIED LIFE → WRITE A LETTER → SENT OUT

FISCHER LAWYER → STAY . WRITE DOWN YOUR POINTS

ALWAYS HAVE A BACK-UP PLAN

CONTACT TO ALLIES, PEOPLE TO SUPPORT YOU

(!) MAKE SENSIBLE NOISE

(!) LGBT → NOT GAY ENOUGH → petition
↳ TALK YOURSELF + WITH POLITICIANS
→ TEAM UP + BIG GROUP + "DECENT"
→ EXPRESS YOUR CONCERN
→ well planned

Sport (SVET)

De workshop over sport werd bezocht door 12 mensen (6 mannen, 6 vrouwen) uit Amsterdam, Leiden, Den Haag en Utrecht.

SVET vertelde eerst hoe wij in Utrecht sport regelen. In Utrecht wordt gekozen om aan te sluiten bij bestaande organisaties zoals Svet en Veld 42. Op deze manier trainen mensen mee met andere mensen uit Utrecht en kunnen deelnemen aan wedstrijden. Voordeel van aansluiten bij initiatieven voor andere doelgroepen is dat het vaak goedkoper is en makkelijker te regelen. Daarnaast leren mensen sneller de Nederlandse taal en cultuur als ze zich mengen in groepen.

Daarnaast wordt een deel geregeld voor de doelgroep zelf zoals fitness, volleybal, zwemles, incidentele sport zoals tennis, schaatsen, etc. Vaak bemiddelt Villa Vrede met aanbieders om zo toegang mogelijk te maken. Incidentele sporten regelt Villa Vrede vaak ook samen met Veld 42. Goede ontwikkeling in Utrecht is ook dat er mogelijk binnenkort U-passen voor alle BBB mensen geregeld gaan worden. Hierdoor zal sport makkelijker toegankelijk worden.

De verschillende steden deelden hun ervaringen. Vaak willen mensen sporten, maar weten niet hoe. Er waren mensen die interesse hadden in voetbal, tennis, badminton. In Amsterdam zijn er georganiseerde groepen, maar veel mensen zitten hier niet bij en willen wel wat. Kosten zijn vaak probleem, maar vaak ook onwil of problemen met ID. Bijvoorbeeld huren van een zaal is als ongedocumenteerde moeilijk. We concludeerden dat hiervoor vaak een bemiddelende organisatie nodig is. Goede ervaringen werden gedeeld om aan te sluiten bij sportclubs. Als individu is er vaak meer mogelijk dan je denkt door gewoon op de club af te stappen en een regeling te treffen voor betalen van cash.

Conclusie: zet de stap om dingen om zelf toegang te krijgen en anders organiseer jezelf en kijken samen met een organisatie wat mogelijk is. Svet is bereid om ook contacten te leggen in andere steden, omdat via het Leger des Heils daar best al wel wat mogelijk is.

SVET <https://www.facebook.com/Svet-602640686541583/>

Veld 42 <https://www.facebook.com/Veld42/> kees@veld42.nl

Villa Vrede <https://www.facebook.com/villavrede/> en www.villavrede.nl

